

На основу члана 18. став 1. тачка 3. Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003, 55/2004 и 44/2010) и Одлуке о врсти података које банке достављају Народној банци Србије и о начину и роковима достављања тих података ("Службени гласник РС", бр. 81/2010), гувернер Народне банке Србије доноси

УПУТСТВО О НАЧИНУ И РОКОВИМА ДОСТАВЉАЊА ПОДАТАКА БАНАКА О ИЗВРШЕНОМ ПЛАТНОМ ПРОМЕТУ

1. Ради праћења развоја платног промета и коришћења инструмената плаћања у земљи, банке су дужне да Народној банци Србије достављају податке о извршеном интерном и међубанкарском платном промету, као и друге податке у вези с платним прометом – на начин и у роковима утврђеним овим упутством.

2. Банком, у смислу овог упутства, сматра се банка из члана 2. тачка 10. одредба под а) Закона о платном промету.

3. Платним прометом, у смислу овог упутства, сматрају се извршене готовинске и безготовинске трансакције плаћања преко рачуна платног промета код банке, у складу са законом којим се уређује платни промет, а које банке воде у својим евиденцијама (у даљем тексту: трансакције плаћања).

Клијентом, у смислу овог упутства, сматрају се правно лице, физичко лице које обавља делатност (предузетник) и физичко лице које не обавља делатност – који иницирају трансакцију плаћања преко банке.

4. Податке из тачке 1. овог упутства банке достављају Народној банци Србије електронски – стандардним протоколом прописаним за достављање података Народној банци Србије, на обрасцима прописаним тим упутством.

5. Банке су дужне да достављају следеће податке:

1) податке о укупном броју клијената и броју клијената по врстама платних услуга – на Обрасцу БК – ВПУ (Прилог 1);

2) податке о извршеним трансакцијама безготовинског плаћања – на Обрасцу БП (Прилог 2);

3) податке о трансакцијама извршеним готовим новцем – на Обрасцу ГН (Прилог 3);

4) податке о реализованим чековима – на Обрасцу ЧЕК (Прилог 4);

5) податке о реализованим трансакцијама куповине робе и услуга преко Интернета – на Обрасцу ИНТ – КУП (Прилог 5).

Садржина образаца из става 1. ове тачке утврђена је у прилозима од 1 до 5 одштампаним уз ово упутство, који су његов саставни део.

6. Овим упутством обухваћене су следеће трансакције плаћања:

- а) клијент – клијент;
- б) клијент – банка;
- в) банка – клијент.

7. У смислу овог упутства – трансакцијама плаћања сматрају се и:

1) плаћања којима се употребом одређеног инструмента плаћања збирно измирују обавезе по основу коришћења платних картица;

2) плаћања којима банка измирује своје обавезе по основу купљених добара и услуга, као и плаћања по основу других обавеза банке (зараде запослених, порези, доприноси и др.) које се односе на њено функционисање као правног лица.

У смислу овог упутства – трансакцијама плаћања не сматрају се:

1) плаћања једне банке према другој банци по основу њихових међусобних обавеза;

2) плаћања која банка спроводи на финансијском тржишту за свој рачун и на сопствени ризик, као ни трансакције између организационих делова банке које су последица интерних процедура (рачуноводствених и сл.).

8. Банке су дужне да податке из тачке 5. овог упутства прикажу тачно и потпуно и да их достављају за свако тромесечје, у следећим роковима:

- податке за прво тромесечје, са стањем на дан 31. марта текуће године – најкасније 15. априла текуће године;
- податке за друго тромесечје, са стањем на дан 30. јуна текуће године – најкасније 15. јула текуће године;
- податке за треће тромесечје, са стањем на дан 30. септембра текуће године – најкасније 15. октобра текуће године;

– податке за четврто тромесечје, са стањем на дан 31. децембра текуће године – најкасније 15. јануара наредне године.

9. Ово упутство ступа на снагу 1. јануара 2011. године.

Г. бр. 14236
18. 11. 2010. године
Београд

Г у в е р н е р
Народне банке Србије
др Дејан Шошкић

Прилог 1
Образац БК – ВПУ

***Укупан број клијената и број клијената
по врстама платних услуга***

Ознака елемента	Елемент	Број клијената	
		Правна лица и предузетници	Физичка лица
11	Укупан број клијената		
	Услуга		
12	Интернет банкарство		
13	Телефонско банкарство		
14	Мобилно банкарство		
15	Трајни налог		
16	Интернет трговина – платна картица		
17	Интернет трговина – Интернет картица		

Садржај обрасца

Образац БК – ВПУ садржи податке о укупном броју клијената који имају отворен рачун код банке, као и податке о броју клијената по врстама платних услуга које користе.

Ако један клијент користи више врста платних услуга – исказује се у броју клијената по свакој врсти платне услуге коју користи.

Опис елемената обрасца

Елемент 11: Укупан број клијената који имају отворене рачуне код банке, с тим што се број клијената рачуна према матичном броју без обзира на број отворених рачуна код банке.

Елемент 12: Услуга уговорена између клијента и банке, када је клијенту омогућено издавање налога за плаћање на терет његових рачуна употребом Интернета. Код овог сервиса клијент

својим рачунима приступа употребом рачунара и Интернета (Интернет банкарство).

Елемент 13: Услуга којом је имаоцу рачуна омогућено да телефоном издаје налоге за плаћање на терет његових рачуна (телефонско банкарство).

Елемент 14: Услуга уговорена између клијента и банке којом је клијенту омогућено да налоге за плаћање на терет његових рачуна издаје преко апликација на мобилном телефону, SIM картици или SMS-ом (мобилно банкарство).

Елемент 15: Услуга уговорена између клијента и банке којом клијент налаже банци да периодично врши плаћање с његовог рачуна ради измиривања обавеза клијента према повериоцу – трећој страни (трајни налог), као што су: плаћање кредита, рата осигурања, комуналних услуга, услуга фиксне и мобилне телефоније, електричне енергије и др. Изузимају се клијенти, односно обавезе код којих је та банка уједно и поверилац.

Елемент 16: Услуга уговорена између клијента и банке којом се клијенту издаје банчина платна картица која се може користити за куповину робе и услуга преко Интернета.

Елемент 17: Услуга уговорена између клијента и банке којом се клијенту издаје Интернет картица која се може користити само за плаћања преко Интернета.

Прилог 2
Образац БП

Трансакције безготовинског плаћања

		Правна лица и предузетници				Физичка лица			
		Међубанкарски		Интерни		Међубанкарски		Интерни	
Ознака елемента	Елемент	Број транс.	Вредност транс.	Број транс.	Вредност транс.	Број транс.	Вредност транс.	Број транс.	Вредност транс.
21	Налог за пренос								
211	Папирна форма налога за пренос								
	<i>од тога:</i>								
2111	преко шалтера банке								
2112	телефоном, имејлом, факсом и др.								
2113	Интернет банкарство								
2114	мобилно банкарство								
2115	АТМ уређај								
2116	трајни налог								
212	Електронски налог за пренос								
	<i>од тога:</i>								
2121	Интернет банкарство								
2122	мобилно банкарство								
2123	АТМ уређај								
2124	трајни налог								
22	Налог за наплату								
	<i>од тога по основу:</i>								
221	овлашћења								
222	меница и хартија од вредности								
223	судских и других решења извр. орг.								
224	принудне наплате								
23	Трансакције плаћања у корист банке								
24	Одобрења рачуна клијента која врши банка								
25	Задужења рачуна клијента која врши банка								

Садржај обрасца

Образац БП садржи податке о укупном броју и укупној вредности трансакција плаћања које су клијенти који имају отворене рачуне код банке извршили у току извештајног периода – коришћењем безготовинских инструмената платног промета.

У случају групних плаћања или кад се више плаћања извршава по истом основу и сл. – свака трансакција броји се појединачно.

Основни критеријум за разликовање папирних и електронских налога за пренос је начин подношења тих налога банци код које се води рачун клијента. Кад се налог подноси тако да захтева мануелну интервенцију код банке како би се трансформисао у електронско плаћање – сматра се налогом за пренос у папирној форми.

Трансакцијама плаћања извршеним на основу налога за наплату обухватају се трансакције плаћања клијената с чијих је рачуна извршена наплата.

Опис елемената обрасца

Елемент 21: Укупне трансакције плаћања које је клијент банке иницирао употребом налога за пренос који је збир елемената 211 и 212, при чему су ти елементи међусобно искључиви.

Елемент 211: Трансакције плаћања инициране налогом за пренос у папирној форми. Овај елемент је збир елемената 2111, 2112, 2113, 2114, 2115 и 2116.

Елемент 2111: Налози за пренос које су клијенти банке иницирали на шалтеру банке – коришћењем јединственог инструмента платног промета у папирном облику (образац бр. 3 уз одлуку којом се уређују облик, садржина и начин коришћења јединствених инструмената платног промета), коришћењем банчиног интерног налога, као и налози за пренос иницирани на основу рачуна јавних комуналних предузећа.

Елемент 2112: Налози за пренос које су клијенти банке иницирали телефоном, коришћењем електронске поште (имејл), факса и др. – кад је код банке потребна мануелна интервенција да се налог преведе у електронско плаћање.

Елемент 2113: Налози за пренос које су клијенти банке иницирали употребом Интернет банкарства – кад је код банке потребна мануелна интервенција да се налог преведе у електронско плаћање.

Елемент 2114: Налози за пренос које су клијенти банке иницирали употребом мобилног банкарства – кад је код банке потребна мануелна интервенција да се налог преведе у електронско плаћање.

Елемент 2115: Налози за пренос које су клијенти банке иницирали употребом АТМ уређаја или другог самоуслужног аутоматског уређаја – кад је код банке потребна мануелна интервенција да се налог преведе у електронско плаћање.

Елемент 2116: Налози за пренос које банка иницира с рачуна клијента, на основу трајног налога, ради измиривања обавеза клијента према повериоцу – трећој страни, као што су: плаћање кредита, рата осигурања, комуналних услуга, услуга фиксне и мобилне телефоније, електричне енергије и др. – кад је код банке потребна мануелна интервенција да се налог преведе у електронско плаћање. Нису обухваћене трансакције плаћања клијента банци по основу отплате обавеза по кредитима код којих је та банка уједно и поверилац.

Елемент 212: Трансакције плаћања инициране налогом за пренос преко неког од електронских канала комуникације између клијента и банке. Овај елемент је збир елемената 2121, 2122, 2123 и 2124.

Елемент 2121: Налози за пренос које су клијенти банке иницирали на терет својих рачуна коришћењем апликативног софтвера банке заснованог на Интернет технологији, преко рачунара.

Елемент 2122: Налози за пренос које су клијенти банке иницирали мобилним телефоном – употребом апликације за мобилно банкарство.

Елемент 2123: Налози за пренос које су клијенти банке иницирали на терет свог рачуна код банке помоћу АТМ уређаја (банкомата) или других самоуслужних аутоматских уређаја који имају могућност иницирања налога за плаћање.

Елемент 2124: Налози за пренос које банка иницира с рачуна клијента, на основу трајног налога, ради измиривања обавеза клијента према повериоцу – трећој страни, као што су: плаћање кредита, рата осигурања, комуналних услуга, услуга фиксне и мобилне телефоније, електричне енергије и др. Нису обухваћене трансакције плаћања клијента банци по основу отплате обавеза по кредитима код којих је та банка уједно и поверилац.

Елемент 22: Укупне трансакције плаћања с рачуна клијента банке инициране налогом за наплату (трансфер задужења). Овај елемент је збир елемената 221, 222, 223 и 224.

Елемент 221: Трансакције плаћања с рачуна клијената банке инициране налогом за наплату по основу овлашћења. Нису обухваћене трансакције плаћања инициране по основу инструкција организације у чијој је надлежности принудна наплата.

Елемент 222: Трансакције плаћања с рачуна клијената банке инициране налогом за наплату по основу меница и хартија од вредности. Нису обухваћене трансакције плаћања инициране по основу инструкција организације у чијој је надлежности принудна наплата.

Елемент 223: Трансакције плаћања с рачуна клијената банке инициране налогом за наплату по основу решења извршних органа које су ти органи доставили на извршење директно банци. Нису обухваћене трансакције плаћања инициране по основу инструкција организације у чијој је надлежности принудна наплата.

Елемент 224: Трансакције плаћања с рачуна клијената банке инициране налогом организације у чијој је надлежности принудна наплата – по основу овлашћења, меница, хартија од вредности, судских решења и решења других извршних органа.

Елемент 23: Трансакције плаћања код којих банка као поверилац, на основу трајног налога, овлашћења, менице или уговорног односа с клијентом, наплаћује с рачуна свог клијента рате кредита, дуг по кредитној картици и друга своја потраживања која нису обухваћена елементом 25.

Елемент 24: Трансакције плаћања код којих банка без употребе инструмената платног промета (само рачуноводственим књижењем) одобрава рачун клијента за одређени износ. Ове трансакције увек иницира банка. Обухваћене су само следеће трансакције: плаћање камате клијенту које врши банка, плаћање дивиденде које врши банка и уплата клијенту одобреног кредита коју врши банка.

Елемент 25: Трансакције плаћања код којих банка без употребе инструмената платног промета (само рачуноводственим књижењем) задужује рачун клијента за одређени износ. Ове трансакције увек иницира банка. Обухваћене су само следеће трансакције: наплата камате од клијента, наплата банчаних провизија и трошкова, наплата пореза и такса на финансијску имовину клијента.

Прилог 3
Образац ГН

Трансакције извршене готовим новцем

Ознака елемента	Елемент	Правна лица и предузетници				Физичка лица			
		Међубанкарски		Интерни		Међубанкарски		Интерни	
		Број транс.	Вредност транс.	Број транс.	Вредност транс.	Број транс.	Вредност транс.	Број транс.	Вредност транс.
31	Уплате на рачун								
311	На свој рачун								
3111	налог за уплату								
3112	интерни налог банке								
312	На туђи рачун								
32	Уплате преко АТМ уређаја								
33	Исплате с рачуна								
331	Клијенту власнику рачуна								
3311	налог за исплату								
3312	интерни налог банке								
332	Клијенту који нема рачун								
34	Исплате преко АТМ уређаја								

Садржај обрасца

Образац ГН садржи податке о укупном броју и укупној вредности трансакција извршених готовим новцем у току извештајног периода – уплате, исплате и плаћања којима се обухватају и готовинске трансакције клијената који немају рачун код банке.

Опис елемената обрасца

Елемент 31: Укупне уплате и плаћања готовим новцем на шалтеру банке. Овај елемент је збир елемената 311 и 312.

Елемент 311: Уплате готовог новца на шалтеру банке на свој рачун. Обухваћене су уплате извршене налогом за уплату и банчиним интерним налогом. Овај елемент је збир елемената 3111 и 3112.

Елемент 3111: Уплате готовог новца на шалтеру банке на свој рачун извршене налогом за уплату.

Елемент 3112: Уплате готовог новца на шалтеру банке на свој рачун извршене банчиним интерним налогом.

Елемент 312: Уплате и плаћања готовим новцем на шалтеру банке на рачуне других клијената код банке или других банака.

Елемент 32: Уплате готовог новца преко АТМ уређаја или другог типа самоуслужног уређаја.

Елемент 33: Укупне исплате готовог новца с рачуна на шалтеру банке. Овај елемент је збир елемената 331 и 332.

Елемент 331: Исплате готовог новца с рачуна на шалтеру банке клијенту власнику рачуна, односно лицу које има овлашћење за располагање средствима с тог рачуна. Овај елемент је збир елемената 3311 и 3312.

Елемент 3311: Исплате готовог новца с рачуна на шалтеру банке клијенту власнику рачуна, односно лицу које има овлашћење за располагање средствима с тог рачуна, налогом за исплату.

Елемент 3312: Исплате готовог новца с рачуна на шалтеру банке клијенту власнику рачуна, односно лицу које има овлашћење за располагање средствима с тог рачуна, интерним налогом банке.

Елемент 332: Исплате готовог новца на шалтеру банке лицу које нема рачун код те банке.

Елемент 34: Исплате готовог новца преко АТМ уређаја клијенту који има рачун код банке.

Прилог 4
Образац ЧЕК

Реализовани чекови

Ознака елемента	Елемент	Број чекова	Вредност чекова
41	Чекови – плаћање робе и услуга		
42	Чекови – подизање новца с рачуна		

Садржај обрасца

Образац ЧЕК садржи податке о броју и вредности реализованих чекова у току извештајног периода, и то како интерно реализованих чекова тако и чекова реализованих кроз међубанкарски клиринг.

Опис елемената обрасца

Елемент 41: Чекови којима је извршено плаћање робе и услуга.

Елемент 42: Чекови којима је подизан готов новац с рачуна.

Прилог 5
Образац ИНТ – КУП

Куповина робе и услуга преко Интернета

Ознака елемента	Елемент	Број транзакција	Вредност транзакција	Ознака валуте
51	Куповина робе и услуга преко Интернета у динарима			
52	Куповина робе и услуга преко Интернета у страној валути			

Садржај обрасца

Образац ИНТ – КУП садржи податке о укупном броју и укупној вредности транзакција плаћања које су клијенти који имају отворене рачуне код банке извршили у току извештајног периода а којима је извршена куповина робе и услуга преко Интернета – коришћењем платних картица, укључујући и Интернет картице које се користе само за плаћања преко Интернета.

Број и вредност транзакција плаћања у страним валутама исказује се посебно за сваку валуту, са алфанумеричком ознаком валуте.

Опис елемената обрасца

Елемент 51: Куповина робе и услуга преко Интернета употребом платне картице и Интернет картице кад се плаћање продавцу обавља у динарима.

Елемент 52: Куповина робе и услуга преко Интернета употребом платне картице и Интернет картице кад се плаћање продавцу обавља у страној валути.